

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Késziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kacsinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Egész évre 12 korona, félfévre 6 korona. Negyed
évre 3 korona Egyes szám ára 12 fillér
Hirdetéseket a legutóbbi árban közölünk

Nem lehet másról írni.

Az ujhelyi lapok hasábjain egyidő óta nem a háború dominál hanem adrágaság. Minden oldalon találkozik vele valamilyen formában az olvasó, holott hiszen elbujdosni szeretne előle, ha volna hova. S nekünk akik csináljuk az ujságot, magunknak se kelleme jóformán erre az egy témára szoritkozni, amely magában sem a legszimpatikusabbak közül való. Mi sokkal jobban szeretnénk, ha egyetlen betűnk hasadéka se csünge ki az elkeseredettség lobo-gója. Mi sokkal jobban szeretnénk teli tüdővel fujni a diadalok büszke harsonáját, amit anynyiszor megtettünk ezélett. Mi sokkal jobban szeretnénk tüzes szavakkal lelkesíteni, mert az szebb és könnyebb mesterség is, — ám mostanában kevésbé foganatos. Hiába állítunk most benne — a legrealisabb alapokon — nagyszerű horoszkópot a jövőndőről, az emberek azt mondják rá: „Rettenetes, egy tojás huszuszonnagy fillér.” Hündenburg hiába veszi be Rigát, Dünaburgot és Pétervárt, az emberek szivből örülnek ugyan ennek is, hogyne örülnének, de nagyon is szeretnék arról is tudni, hogy mikor esik el a magyar Drágaságvásár.

Nem lehet ma másról írni, csak erről. A piac anarkiaja — nem az ujhelyi piacé — az egész magyar piacé — megrendíti az egész itthonmaradt életet. Az uszora a háború első napján tulerővel jelen meg s ezt a tulerőt azóta nem törte meg semmi. Vártunk, reméltünk, könyörögtünk, panaszkodtunk, mindhiába volt. Hívtuk a rendőrt, hívtuk a várost, a mindenható államot, idéztük a külföldi példát, mind nem használt semmit. Az ezerfejű sárkány garázdálkodott tovább. Egy ország, amely széttrökte a világ legkolozásibb katonai hatalmát nem tudta megtörni a piaci zsarnokságát. Egy ország, melynek óriási energiáin egy világ támadása robbant föl, eddig gyöngye volt egy táplálékcsatában.

Azt mondták, legyünk takarékosak. Azok lettünk, mert megértettük, hogy az alkotó takarékoság, mely a háború polgári tréningének zavartalanását biztosítja. Erénygye avattuk a zsugoriságot, mert úgy éreztük, hogy ez kell a győzelemhez. Elmentünk egész a rántott levesig, to-

vább már nem lehet. De még ehhez is zsir kell s a zsir ma Ujhelyben nyolc korona s ország-szerzte ez a városi átlag.

Most már meg kell állni. Nem azért takarékoskodtunk, hogy takarékoskodjunk, hogy takarékos-ságunk a masok aranyalmait hajtsa. Ugy élünk, ahogy a nagy idők komolysága megköveteli: de nem azért, hogy a mi megadé életünkkel masok visszaéljenek. Csináljanak rendet ebben az országban. Ha Németországban lehetett itt is lehet. Itt is véget kell vetni a szabad harácsolásnak és üldözni kell az álcázottat is. Ami nem konstatalható, ami meghuzódik a paragrafusok zugában, ami kerüszül siklik a törvény alagutján. Eddig csak legendákat tudunk a háború Midás királyairól, Fortunatos Imréről és Fatia Negráiról. Olvasni jó volt, szép volt róluk gyerekkorunkban — de érezn, hogy vannak és a beleinkben vájkálnak, nem jó.

Rendet kérünk német példára! Csak nincsen szociálpolitikai fegyverkvitelti tilalom Németországban?

Ne bántsd a polgárórt!

Sulyosan megbüntetett katona.

Augusztus végén történt, hogy Grünwald Ignác polgárórt egy kávéházban zajos muatságot hallott, társával együtt bement éjféli után megnézni, hogy mi történik. Ott mulatott Gönci Béla 65. gyalogezredes kápiár egy sofför uracsca, aki barátjával együtt megtámadta a polgáróroket és Gönci Béla tizedes nagy hősiességgel elvette a polgárórt fegyverét.

A polgárórt parancsnoksága jelentette az ügyet az illetékes hatóságnál, amire most jött meg a válasz, amely a következő:

4008/915.

Polgárórság parancsnokságának

Helyben.

Tudomásvétel végett értesitem, hogy a kassai cs. és kir. katonai bíróság Gönci Béla kápiárt, aki Grünwald Ignác polgárórt lefegyverezte, 30 napi szigorított feyházra ítélte. Schmidt rendőrkapitány.

Ebből az a tanúság, hogy nem jó mintahogy némelyek szeretik, a polgárórokrbe belekötni, mert a parancsnokság el van határozva minden egyes esetben az illetékes hatóságoknál feljelenteni.

Mint értesülünk, november hó 1-től a polgárórság a városháza il-

letve a rendőrkapitányág egy helyiségébe teszi át működési helyét, hogy a télen keresztül szorosabb nexusban álljon a rendőrséggel és hogy így kerülve annál nagyobb tevékenységet fejthessenek ki a közrend és közbiztonság érdekében, ami nagyon szükséges is.

A parancsnokság legközelebb érintkezésbe helyezkedik e tárgyban a polgármesterrel a helyiség átengedése tárgyában és annak fűtés és világítással leendő ellátása céjából.

Közérdekből mindenesetre minden kétségen felül áll, hogy a polgármester a polgárórségről gondoskodni fog.

Postatisztek képezik ki a rokkant katonákat.

Mint értesülünk, a kereskedelemügyi kormán külön tanfolyamokat fog létesíteni a rokkant katonák számára, hogy őket postakezelőkké és segédtisztékké nevezhesse ki, egyszer s mindenkorra biztosítva ezáltal megélhetésüket.

A kassai cs. és kir. kiegészítő kerületi parancsnokság tegnap a következő szövegű átiratot intézte Ujhely város katonaiügyosztályához:

A magyar királyi kereskedelemügyi miniszter szándéka oly rokkant katonák részére, akik a háború következtében egyik, vagy mindkét lábukat elvesztették, posta- és távirdatafolyamokat létesíteni, posta- és távirdatakezelők, illetőleg segédtiszték kiképzésére.

E tanfolyamra való felvételhez megkívánatik a középsikola 4-ik osztályának elvégzéséről szóló iskolai bizonyítvány, valamint a be nem töltött harminceadi életév.

A tanfolyam három hónapig valamelyik postaigazgatóság székhelyén lesz megtartva és ennek elvégzése után egy hat havi, ideiglenes próbaszolgálat következik. A próbaszolgálatnak, valamint a szakvizsgának letelte után a tanfolyam résztvevői kezelőkké, évi 1100 korona, vagy segédtisztékké évi 1400 korona fizetéssel és szabályszerű lakbérrel lesznek kinevezve és idővel elérhetik a 3800 koronás fizetési fokozatot.

A tanfolyam és a hat hónapos próbaidő alatt a résztvevők a katonai illetmények élvezetében megmaradnak.

A postaigazgatóság hirdetések útján értesíti a rokkantakat, hogy a szükséges mellékletekkel ellátott kérvényeiket a hadkiegészítő parancsnokság útján csapattestük póttesteihez címezve nyujtsák be.

Bulgárok

az ujhelyi vonaton.
A hazatérő hadkötelesek.

Ha az ember végig dűcögi egy napon keresztül személyvonaton az utat Ujhelytől Budapestig, rengeteg ideje és alkalma van szemlélni és érdekes dolgokat megfigyelni. Most minden utas élő lexikonja a háborúval kapcsolatos és soha sem érdektelen eseményeknek, amelyek még akkor is figyelemre érdemesek, ha egy-egy családunk a világháború arányaihoz mérten elenyészően apró, de jelentéktelenségében is érdekeségeket kínáló dolgairól szólnak.

A folyosón megállanak az utasok s élénk rokonszenvvel nézik az egyik szakaszt színlükt megöltöt társaságot. Első pillanatra meglátszik rajtuk, hogy balkániak. Isten tudja, ezekre mittha rá lenne írva a származásuk. A ruhájuk, a viselkedésük mindjárt rájuk vall. És ők el is dicsekszenek vele:

— Bulgárok vagyunk, uram, megyünk haza Szófiába.

Elmondják azután, hogy a kis társaság — össze-vissza vagy tizen-tizenötön lehetnek — már utkösbén verődött össze Felső-Magyarországból.

— Nem behívót kaptunk, — tiltakoznak élénken, — de most otthon van a helye minden jó bolgárnak. Mi semmitől sem akarunk elkélni.

Furcsa mindenképen balkáni vágású emberek ezek, de egytől-egyik rokonszenvesek. Nagy pápaszemek lógnak az orrukon, az egyik-ken valami rikitóan zöld szinű utazóparka van és elegáns cvikker, amely azonban sehogysen illik hozzá. Mindenféle koruak. Van fiatal diák, idősebb rendű ur, megtermett kövérkés kereskedő köztük. Bizonyára nem ment rosszul a soruk az idegenben, de egyikük sem habzott félre tenni mindent, csakhogy válahogy el ne készenek.

Príssen, vidáman szemlélnének, nézik a végtelen magyar rónát és szivesen felelnek a hozzájuk intézett kérdésekre. Az egyik a feleségét is magával hozta. Nem éppen fiatal s nem nagyon szép, de szimpátikus arcu asszony. Neki különben nagy szerepe van. A bolgárok vig, nótás emberek, és a magas női szoprán irányítja az összeverődött dalárdát, Szláv osengésű nótákban fog-nak s fujják, fujják szakadatlanul.

Két kis szerencsi magyar leány halgatja a folyosón őket. A bolgárok észreveszik, hogy figyelmes hallgatóságra tettek szert s nyomban deputációi invitálja a két kis csitrit. Azok nem sokáig kérétk magukat

s asztán felváltva szól a bolgár, meg a magyar dal. A kis leányok kedvesen oktatták őket s a bolgár fül szívesen veszi be a magyar népdal pergő, pattogó dallamát, Mikor összeismerkednek, mindenkélt megkérdeik:

— Ungarischen?

— Ja, ja! — felelik a leányok s a bolgárok majd, hogy meg nem eszik őket nagy szeretetükben.

— A magyar a mi testvérünk! mondják mély meggyőződéssel — és mi sohasem fogunk szembe kerülni egymással.

— Szerencs! — Hangzik a peronon s a két piros arcú bakfis utolsó stációjához érkezik. A mama kiragadja őket a kedves körből s a már szürkülő bácsik s a fiatalabbak egyforma agilitással segítik le a csomagokat s a leeresztett ablakon át megaszólia a bucsúüdvözet kórusa.

— Viszontlátásra! — kiált le tört magyarsággal az egyik bolgár s odalentről is meglebbentit a keszkenőt.

Indul a vonat s messze jár már a szerencsi indóházától, amikor a kupé ablakából harsány kiáltást visz a szél:

— Éljen a magyar!

Mikor ismét összeül a kocsiban a „dalárda”, már magyar dallal próbálkoznak ...

HIREK.

— **Dókus Gyula alispán előlépése századossá.** Vármegyezsere nagy örömet és meleg színpáthiát fog kelteni népszerű alispánunk jól megérdemelt magas kitüntetésének híre. A király ugyanis, mint a hivatalos lap jelenti, oszabcsüdi Dókus Gyula szolgálaton kívüli viszonybeli főhadnagyot századossá nevezte ki. Dókus Gyula a mozgósítás óta, — amellelt hogy alispáni teendőit változatlanul ellátja, — teljesít nagyon értékes szolgálatot a hadseregnél s így magas kitüntetése a legteljesebb mértékben indokolt volt.

— **Egyesületi akció az új helyi Casinóban.** Mint értesültünk, jól előrehaladt stádiumban levő akció van folyamatban a Zempléni megyei Casinó és a Sátoraljaúj helyi Kereskedelmi Kör között. A választmányok már elhatározták az egyesület s a végleges döntés most már a közgyűléseken al. Hiszük, hogy a mindkét egyesületre s általában a város társadalmi életére csak előnyös terv teljes sikerrel fog járni, mi által a város egy hatalmas társadalmi és kultúrtevezőhöz fog jutni.

— **Jótekonny előadás a dohánygyári betegnyugóban.** Nagyon szép és sikerült jótekonny előadás volt szombaton délután a dohánygyári Betegnyugó Alomában, amely jelen tékeny összeget juttatott a háborús betegápolás nemes céljára. Az előadás részben megismérlése volt a multkoriban gróf Széchenyi Ernőné névnapjára rendezett ünnepszégnék, melyről annak idején beszámoltunk, azonban a rendezőség számos nagyszerű új számmal is kibővítette e műsort, úgy hogy végeredményben egy magas nivóju és nagyon tartalmas hangverseny állott elő, amelyet a nagyszámu és díszes közönség sajos tetszéssel élvezett végig. Különösen sok tapost kaptak Sokaler.

a pompás hegedűművész, Domsits (örzsrvos neje, aki gyönyörű énekével elragadta a közönséget, továbbá a remek előképek stb. stb. és sok elismerés szólt Kálnássy Nelly urnőnek, aki a rendezés fáradságos munkáját nagyon sikerülten végezte.

— **Betörés a nagytrafikban.** A vasárnapról hétfőre virradó éjjelen betörő járt a város legforgalmasabb helyén és központján levő dohány-nagytözsében. A betörő az udvarról nyíló hátsó ajtón jutott be, azonban egészen kezdő betörő lehetett, mert a pénzszekrényt legjobb igyekezetével dacára sem tudta felnyitni. Így csak cigarettá és szivarárut vett el, amenyit bírt; a kár így is több száz korona. A nyomozásnak eddig nincs sikere.

— **Keréjkártó Ducl hegedűművész Ujhelyben.** A mostanában meglehetősen sűrűn rendezett hangversenyek sorában is bizonyára nagy feltűnést fog kelteni a kárpáti falvakért folyó akció Országos Bizottsága által rendezendő hangverseny, amelyen Keréjkártó Ducl a nagyhír hegedűművész és Dienzi Oszkár, az Ujhelyben is jól ismert jeles zongoraművész vesznek részt. A nagyszabású hangverseny e hónapban lesz, de a nap még határozatlanul nincs megállapítva, annak idején majd közölni fogjuk a pontos dátumot.

— **A városi moziban szombaton este kezdődött meg a közönség nagy érdeklődése és tetszése mellett a „Szép Kathlyu.” c. sorozatos, nagyszabású film bemutatása.** A mozinak ez az új szenzációja egy 27 fevoosas, sok ezer méteres film, amely természetesen egy estén nem kerülhet szüre, hanem folytatásokban 6 szombati előadáson fog színpadon előadni. A darab bevezetése máris lekötötte a közönség érdeklődését és máris nagy kíváncsisággal várja mindenki a folytatást. Megjegyzendő azonban, hogy minden rész önállóan is megérthető és élvezhető, miért is a nagyszabású film további előadásait is a közönség figyelmébe ajánljuk.

300 korona kautioval bíró **kezelő felvétetik.**

Kazinczy-u. 21. számú házban levő **DOHÁNYTÖZSDE** eladó.

Bővebb ugyanott.

HÁROM

keresztény vallású, ügyes fiu a barakk-tözsében elárusítóknak felvétetik.

Nagyobb fűszer- és vegyesüzletbe **pénztárosné** felvétetik.

Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban.

Menyasszonyi kelengye bevásárlásnál ajánljuk **Szegő Sándor** ruhaáruházának nagy fehérnemű osztályát. Elsőrangú áruk, olcsó árak.

MUST eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mai távirataink.

A miniszterelnökség sajtóosztályának hivatalos közlései.

Nagyobb harcok az olasz fronton.

Budapest, okt. 4.

Az osztrák-magyar vezérkar jelenti:

Orosz hadszíntér:

A tegnapi nap jelentősebb események nélkül telt el. A helyzet változatlan maradt.

Olasz hadszíntér:

A tiroli harcvonalon az olaszok élénkebb tevékenységet fejtettek ki, amely a vilgereathi és lafrauni felsíkon nagyobb és tartósabb harcokká fejlődött ki. A Tonale szakaszon az ellenséges Alpioli csucs ellen intézett heves tüzéségi tüzzel előkészített támadását tegnap este véresen visszavertük. A vilgereuthi felsíkon a Platon (Maronia hegytől északra) levő hadállásaink kora reggel óta nehéz és közép kaliberű lövegek gyors tüze alatt állottak; délelőtt rohamra készen álló ellenséges gyalogság kisebb csapatai eredménytelenül támadást kíséreltek meg. Este az ellenség ezt a támadást nagyszámu főleg bersaglieri és alpini csapatokból összeállított haderővel megújította és megközelítette akadályainkat, éjszaka sikerült egy táborszerűen megerősített támpontunkat elfoglalnia de csapataink szívós harc után, amely reggeli órákig tartott ujra kiszorították onnan és így összes hadállásaink birtokunkban maradtak. A lafrauni felsíkon már tüzéségünk súlyos veszteséget okozott az olasz gyalogságnak, melyet visszavonulásra kényszerített. A Buchenstein szakaszon is kisebb ellenséges csapatok előnyomulását könnyen megakadályoztuk. A többi arcvonalon nincsen lényegesebb esemény.

Délkeleti hadszíntér:

A Drina alsó folyásánál élénkebb csatározás. Egyébként csend.

HÓFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Megtörnek a franciák és angolok támadásai.

Berlin, okt. 4.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Nyugati hadszíntér:

Seebrügge előtt tegnap reggel öt monitor jelent meg, amelyek a tengerpartot hatás nélkül tűz alá vették; három belgiumi lakos esett az ágyutüz áldozatául. Parti tüzéségünk eltalált egy monitort, amelyet súlyosan megsérülve el kellett vontatni. Loostól északra az angol arcvonalról Lainestől nyugatra levő állásaink ellen éjjel sikertelen kirohanást intéztek. Támadó műveleteink ez arcvonal ellen ismét előbbre haladtak. A franciák Souchez pataktól délre, Givenchytől északnyugatra eső magaslaton egy kis árok részben megtudták vetni lábukat, ettől a magaslatról délre a franciák támadásait visszavertük. Neuvilleől északra ismét elfoglaltunk negyven méter hosszú árokrész. Champagneban a franciák tegnap délután Massigestől északnyugatra és Ville-Sur-Tourbetől északnyugatra hasztalanul indultak támadásra, összpontosítás közben koncentrikus tűz alá vettük őket. A Ville-Sur-Tourbetől északnyugatra állásunk ellen intézett erős éjjeli támadás ágyu- és géppuskatűzünkben súlyos veszteségek mellett összeomlott. A chalonsi pályaudvart, amely a champagnei francia támadócsoport utánpótlásának főgyűjtőhelye, egyik léghajónk ma éjjel látható sikerrel bombázta.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadszoportja: Az oroszok tegnap bőséges tüzéségi előkészítés után Postavi és Smorgon között csaknem az egész arcvonalon sűrű tömegben indultak támadásra, amely szokatlanul nagy veszteségek mellett összeomlott, ugyancsak sikertelenek maradtak a részleges éjjeli támadásaik. A Duna menti Lennevadentől délnyugatra is visszautasítottuk az ellenség előretörését.

A többi hadszoportnál a helyzet változatlan.